

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

„Tebenned bízunk eleitől fogva” (90. zsoltár)

„Oldd le a sarudat a lábadról.” (II. Mózes 3.5)

Szeretettel köszöntöm lapunk Olvasóit!

Nagy öröm számomra, hogy szeptemberre megújítottuk az öreg templomunkat, és mostantól fogva már, mint gyülekezeti házra tekinthetünk, amiben a tágas gyülekezeti terem mellett, megtaláljuk a hittantermet, a mosdókat, a leendő gyülekezeti konyhát, a raktárhelyiséget (később, ha pénzünk engedi mozgássérült mosdó lesz belőle), és nem utolsósorban, a baba-mama szobát. Ez utóbbi helyiséget szeretnénk a lehető legtisztábban tartani, és ezért arra kérjük a szülőket, nagyszülőket, hogy mielőtt a gyerekek számára leterített szőnyegre rálépnének, vegyék le a cipőjüket. Valaki a berendezéskor megkérdezte tőlem: „Nem gondolod, hogy ez túl nagy kérés az ide látogatóktól?” Erre csak azt felelhettem, hogy: „Nem”. Ha mi tiszteletben tartjuk a kúszó-mászó, totyogó gyerekek igényeit, s igyekszünk mindent megtenni, hogy szüleikkel együtt a templomunkba kulturált körülmények közé jöhessenek, akkor elvárható, hogy az is tartsa tiszteletben a baba-mama szoba rendjét, aki oda belép.

A Szentírásban olvasunk egy történetet, ahol Isten egyik szolgájának is le kellett venni a saruját... Mózes maga előtt látta az égő csipkebokrot. Azt gondolta magában: „Odamegyek és megnézem: miért nem ég el?” Isten pedig megszólította őt, és azt mondta: „Ne jöjj közelebb! Oldd le a sarudat a lábadról, mert szent föld az a hely, ahol állsz!” Majd ezt mondta: „Én vagyok atyádnak Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene.” /2Mózes 3.5-6/ S bár Mózes megilletődve tett eleget Isten parancsának, valójában még így cipő nélkül is csak koszosan és szennyesen állhatott meg a szent Isten jelenlétében.

A templom Isten háza, és ezért szent hely, ahol szeretnénk mindig és mindenkor rendet és tisztaságot tartani! Ha fizikailag nem is mezítlábasan lépünk be a templomba, mégis, lelki értelemben, vajon nem kellene nekünk is leoldanunk a sarunkat? Nem kellene-e vasárnapról vasárnapra nagy-nagy tisztelettel és hálaadással készülnünk Isten házába? Nem kellene-e törekednünk arra, hogy az istentiszteletre időben érkezzünk meg? Gyerekként a templomban azt láttam, hogy amikor az idősebbek bejöttek, megálltak egy fél percre, elmondtak magukban egy imádságot, s csak utána ültek le. Az imádságuk így hangzott:

*Szent házadban megjelentem,
Én Istenem, áldj meg engem;
Hadd dicsérlek buzgón téged,
Vésd szívembe szent igédet.
Ámen*

A „sarunkat levenni” lelki értelemben azt is jelenti, hogy éppen olyan imádságos szívvel lépünk a templomtérbe, amilyennel az előző generációk tették!

Istennek legyen hála azért, hogy gyülekezetünknek van lelki otthona: temploma! Hála legyen azért, hogy vasárnapról vasárnapra Isten az Ő élő szavával vár bennünket! Nem fogjuk kitenni soha a bejárati ajtóra a felszólítást: „Belépés csak cipő nélkül!” Mégis, lelki értelemben jó lenne mindig azzal a mély tisztelettel megjelennünk Istennek házában, ahogyan maga Mózes is ott állt az égő csipkebokor előtt.

Faragó Csaba lelkipásztor

A velünk élő Luther és Kálvin

Mi a reformáció szellemi, tudati, lelki forradalmának kulcsa?

A Szentírás. Az, hogy az a *szellemi-lelki attitűd, inspiráltság, hatalmas kegyelmi motiváltság, ami Luther és Kálvin, s mások személyiségét egészen új koordináták közé emelte, a nemzeti nyelven olvasható Biblia hatása volt.* Szinte valamennyi reformátorról, meg a hazai tájakon bujdokoló, s szolgáló hitújító prédikátorokról, s a gyülekezetek hű oszlopairól, a presbiterekről is elmondható: életük, munkásságuk, környezetüket kovászként jóra erjesztő hatásuk *megértési kulcsa az Ige. A sola Scriptura* (=egyedül a Szentírás) elvét ők életformáló erővé változtatták.

Csak tiszta forrásból

Ezt az alapfelismerést, ezt a minőségi történelmi változást hozó sajátos európai keresztyén erőforrást az évszázadok során sokan és sokféleképpen elemezték, igazolták. Az, hogy ma a világprotestantizmus él, és világméretben még mindig érezhető a hatása, annak köszönhető, hogy hajtóerejét, a Bibliát újra és újra fordítják, közkinccsé teszik. Hovatovább már 2 820 nyelven, nyelvjárásban adják át korunk embereinek. A földön jelenleg beszélt nagy és kis, illetve csoportnyelvek száma 6 918, tehát még van bőven tennivaló a bibliafordítás előtt. Ezzel együtt a Biblia a legnagyobb példányszámban kiadott könyv a világon, s ennek befolyása és hatása most még csak nem is sejtethető! Egyre inkább tanúi vagyunk annak is, hogy a történelmi egyházakban ott érezhető a megújulás, a felvirágzó keresztyén élet, ahol – a felekezeti kereteken belül és azokon túl – bibliaiskolák, bibliakörök, tanulmányozó közösségek, kurzusok viszik a mai generációkhoz egyre közelebb Isten Igéjének élő és ható titkát, értelmét, magát az éltető Igét, a Szentlelke és Igéje által köztünk ható, tevékeny Úr Jézus Krisztust. Ez az a forrás, aminek tiszta vizéből tud táplálkozni az élete értelmét mindig kereső, s gyakran nem találó vagy elvétő egyes ember éppúgy, mint a különféle egyházak közösségei.

A bibliafordítás: csoda és minőségteremtés

Fontos, hogy mindig megtaláljuk az összekötő szálakat Istennek az európai történelemben munkálkodó keze és az emberi kezek között, a megelőző történések és az aktualitások között. Luther esetében ezt a kapcsolódást Erasmus jelentette. Meg a „házi őrizet”. Hiszen Bölcs Frigyes választófejedelem Luthert a wormszi birodalmi gyűlés után leghűségesebb katonáival a szinte biztos merénylet elől „elvitette”, s védelme érdekében Wartburg várába záratta. Ott született meg a reformáció alapja, az Újszövetség német fordítása. Ennek áldásaként – s ez már közösségi, nemzeti hatás! - egyszerű emberek ezrei is kezükbe vehették a Szentírást, s az egyházi állammal, a birodalmi egyházzal szemben a reformatori tanítások alapján kialakíthatták saját protestáns meggyőződésüket. Íme, a Biblia reformációt inspiráló, motiváló hatalmas hatásának bizonyítéka. Luther stafétabotját hamarosan átvette Angliában William Tyndale (1484-1536), aki rájött arra, hogy az *európai írástudatlanság és a lelki, pénzügyi korrupció*, a pénzért eladott bűnbocsátó cédulák botrányos gyakorlata a nemzeti nyelvű Bibliák hiányával függ össze. Tyndale közkeletűvé tette a *hívők egyetemes papsága* fogalmat is hazájában, ami a papi kizárólagosság szerepét cse-

relte fel a *presbiteri szolgálatra*. Gondolkodásában, és az általa létrehozott egyháztanácsban a pásztorok, vének, püspökök egyformán presbiterek voltak. Ez pedig a teljes egyenrangúságot hozta. Aztán nemsokára jött a *Genfi Biblia*.

Az európai írástudatlanság felszámolása Bibliával

A Biblia ugyanígy hozzájárult ahhoz, hogy az *oktatás, a nevelés is demokratizálódott*, azaz a nép közoktatásának előmozdítója lett, az egyház és az iskola szerves egységében. Egyre több képzett emberfő, nem csak egyházi teológus, hanem világi hivatásokban is magas szintre jutott tudós, tanár, jogász került a közéletbe. Igazi *intellektuális forradalom* zajlott a reformáció hatására Európában, s a kialakuló új nemzetállami területeken. Óriási arányú *tudományos forradalom* is kezdetét vette a 16. században. Ennek egyik jelentős motiválója volt a *hívők egyetemes papságáról* szóló reformatori tanítása. Ez demokratizálta a kutatást, a tényleges tehetségek hozzáférését a tudáshoz, tudományhoz, tudományos eredményekhez, tehetséggondozáshoz. A kálvinisták matematikai, jogi, építészeti iskolázottsága, mérnöki, óragyártási, textilipari ismeretei nagy felvirágzást hoztak még német városoknak is, így Berlinnek, Frankfurtnak, Darmstadtnek, majd a hollandiai nagyvárosoknak is.

Az egyéni és közkerölcs megújítása

Ne feledkezzünk meg a *reformáció etikai forradalmasító hatásáról sem, idejekorán a korrupcióellenes attitűd kialakításáról*. Amikor Kálvin így fogalmazott: „*Szegénytől nem szedhető kamat*” – „*A pénzkihelyezéssel nem szabad a szegényt lenézni*” – „*Nem a kamatszokások, nem a világ igazságérzete a döntő, hanem Isten Igéje a pénzzel kapcsolatban. A koldulás szégyen, a munkanélküliség káros*” – „*Ha valakitől elveszik munkáját, semmibe veszik az életét*” - ezekkel ő igyekezett kizárni mindent a genfi életgyakorlatból, ami széthúzta a szegénységi ollót a gazdagok és a szegények között. Hollandia a reformáció korától lett a norma, a példa országa, amely gyarmatain sem az elnyomó európai hatalmi praktikát, s ennek rosszszíjú emlékeit hagyta. Ugyanakkor összefüggött még más is a biblikussággal: a protestáns hagyományú országokban a *szexualitás* szintén a bibliai normák kontrollja alá került. Luther hangsúlyozta leginkább, hogy a *családi élet*, s nem a kolostori szerzetesi életmód a *keresztyén jellemképzés legjobb iskolája*. „*A Szentlelke az, aki világossá teszi, hogy három csoda van a Földön: ha a testvérek egyező véleményen vannak, ha a szomszédok szeretik egymást, és ha egy nő és egy férfi megegyeznek valaminben. Ha ilyen párral találkozom, nagyon örülök, mintha rózsakerben járnék*” – tanította Luther.

Cipőt Isten dicsőségére

Okvetlenül írunk kell még a hivatásról, a *munka és a hivatás viszonyáról*. Luther és Kálvin a hivatás-etika megfogalmazásával a munkálkodó ember megbecsülését, Isten előtti egyenlőségét próbálta megvalósítani. Először ők vitték Európát közel ahhoz a bibliai elvhez, s fordítva is igaz, a bibliai elvet Európához, ami szerint a hivatás, a munka, az elhívás alapján a parasztot vagy a kőművest ugyanúgy meg kell becsülni, mint a papot vagy a szerzetest.

(folytatás a 3. oldalon)

Elkészült a gyülekezeti ház, megszépült a templomkert

Isten segítségével 2015-ben is folytatódott templomunk környezetének épülése, szépülése. Két alapvető területet céloztunk meg ebben az évben: az öregtemplom átalakítását gyülekezeti házzá, és a templomtelek templomkertté történő szépítését.

Az elkészült gyülekezeti ház a megújulás során vízszigetelést, hő- és vízszigeteléssel ellátott padlózatot kapott, melyet a felszedett régi parketták újbóli felhasználásával, lakkozásával burkoltunk.

Gipszkarton falakból új hittantermet és vizesblokkot alakítottunk ki. Az elektromos hálózat korszerűsítése mellett a falak és a fa nyílászárók festése is megtörtént. A tavalyi évben beépített korszerű nyílászáróknak és a fűtési rendszer korszerűsítésének köszönhetően a téli időszakban lényegesen kedvezőbb körülmények között tarthatjuk a hétközi és hétvégi alkalmainkat.

A megvalósult gyülekezeti ház a bibliaórák, a hittan foglalkozások, az ifi és konfirmációs foglalkozások és egyéb rendezvények megtartását teszi lehetővé tágas körülmények között.

A gyülekezeti házon belül, a régi gyülekezeti teremből baba-mama szobát rendeztünk be. A baba-mama szoba is új burkolatot kapott. Az új szőnyeg és az adományként kapott játékpólcok a kicsik játéklehetőségét biztosítja az istentiszteletek alatt. A gyerekekre felügyelő szülők új LED tévén keresztül vehetnek részt az istentiszteleten.

A megszépült templomkertben a munkákat tereprendezéssel, a főlöslegessé vált anyagok elszállításával, az előregedett fák, bokrok kivágásával kezdtük. Ezt követte az automata öntözőrendszer eszközeinek telepítése, beüzemelése. Az öntözőrendszer telepítése után a terület füvesítése következett. A megszépült területet már a nyári hittantábor gyerekei birtokba is vették. A templomkert jó környezetet biztosít az ifisek sportolásához, a szabadtéri bibliaórákhoz, sütéshez, főzéshez.

Kedves testvérek, az idei gyarapodásunk a rendszeres és az esetenkénti adakozások mellett a sok-sok közmunka tette lehetővé. Az anyagi lehetőségeinket gyarapította az elmúlt évi építési alapról megmaradt pénzalap és az önkormányzattól kapott támogatás.

Alapítványunk kuratóriuma a rendelkezésére álló vagyon mellett ebben az évben is csekkeken történt adományokkal kérte a testvérek támogatását, mely támogatásokat ez úton is köszönünk. A gyülekezeti ház és a megszépült templomkert megvalósulási költsége tízmillió forint volt. A sok adomány és támogatás mellett is csak úgy tudtuk az összes számlánkat kifizetni, hogy az egyik kedves család felajánlott másfélmillió forint kamatmentes kölcsönt egy év időtartamra. Isten áldja meg a családot a segítségért!

A kölcsön visszafizetése és a jövő évi terveink megvalósítása érdekében az elkövetkezendő időben és a jövő évben is számítunk a testvérek adományaira.

Istennek legyen hála az elért eredményeinkért, mert nélküle az egész csak hiábavaló próbálkozás lett volna.

Nagy András presbiter

Ez odáig menően hatott az európai erkölcsökre, hogy a munka és a kemény, puritán, nem tékozló, fecsérő, nem „fogyasztói” életmód kialakításával és gyakorlásával évszázadokon keresztül az eredeti felhalmozás, gyarapodás, prosperálás, gazdagodás, polgári jólét kialakulásának az erkölcsi, lelki háttere és motivációja lett a Biblia, a mindent Isten dicsőségére, a Soli Deo Gloria jegyében. Vajon elgondolkodtunk-e már azon, miért éppen a reformációban kezdődött el az a sajátos szokás, hogy a protestáns templomok vasárnap este zárva maradtak? Nem papi kényelmességből, nem a praktikus és kezdődő elvilágiasodás okán, hanem pont ellenkezőleg! Ugyanis a protestáns hívők megtanulták, hogy nem kell ahhoz a templomba menniük, hogy Istent tiszteljék. Házi áhítatok, közös bibliaolvasások, együtt imádkozások papi segédlet nélkül történtek. És még valamit: a munkát is istentiszteletté tudták szentelni. Ha egyszer Isten – fogalmazhatjuk Luther nyomán – valakit favágóvá hívott el, akkor ezt az embert Isten hétfőn hajnalban az erdőbe várta munkára. Ha cipésznek hívta el, akkor a műhelybe várta őt Isten minden hétfőn reggel. De

pihentén, munkára készen! Ha az volt a nézete a cipésznek, hogy a cipőt Isten dicsőségére készíti, akkor biztosan nem használt ehhez rossz anyagot, s nem slamposan, kapkodva készítette el a cipőt. És ez a minőségalkotó elv akkor is hatott, amikor egyedül munkálkodott az ember, mindenféle munkafelügyelet, minőségi kontroll nélkül, mert meggyőződéssel, hittel mindent Isten dicsőségére tett, s ez maximális munkamorált és kiváló minőségű árut igényelt tőle! Kutassuk, ismerjük fel ma is a történelemben Igéje, és a Biblia kijelentései által hatalmasan munkálkodó Urunkat, aki Kijelentése, Igéje által inspirál, motivál, nagy dolgokra tesz képessé. Az egyéni és a közösségi életben, Európában és szerte a világon... Az egyházban, a világban, sőt még a politikában is!

Dr. Békefy Lajos írását közreadja:
Váczai Gábor

Beszámoló az Építő Kövek Alapítvány munkájáról

Az Építő Kövek Alapítványt 2010-ben azzal a céllal hozták létre az alapítók, hogy az új templom építését és a templomépítés anyagi támogatásának megteremtését szolgálja. A templom átadása óta új feladatra koncentráltunk: a régi templom átalakítását helyeztük a támogatás középpontjába. A vizesblokkok kialakítása, a hittan terem, a baba-mama szoba, mind-mind fontos részeivé váltak munkálatainknak. Az Építő Kövek Alapítvány alapító okiratába nemcsak a valós falak építése került be, hanem a gyülekezet hit-

életi tevékenységének, valamint a közösségépítésnek a támogatása is fontos szerepet kapott. Dobó is azt mondta az egri vár védőinek: „*az erőnk nem a falak erejében van, hanem a védők szívében*”. Eddig is volt példa a hitéleti támogatásra: a kecskeméti Emmaus házban töltött családi hétvége, valamint a gyülekezeti hajókirándulás támogatása esetében. A jövőben a templom eszközellátásán túl a hitéleti események kerülnek a támogatásunk középpontjába. Az igehirdetés és a gyülekezeti élet tárgyi feltételeinek biztosítása mellett tevékenységünk súlypontja egyre jobban eltolódik a missziói-, szociális- és kulturális szolgálat irányába is. Nagy hangsúlyt fektetünk az időskorúakról való gondoskodásra, a szociálisan rászorulóknak támogatására, a családok lelki, szellemi, anyagi segítésére, hitéleti, sport és nyelvi táborok szervezésére és lebonyolítására. A gyermek- és ifjúságvédelemben való aktív részvétel, az értékek megőrzése, a klasszikus értelemben vett családi élet értékeire történő nevelés feladatai mind az alapítvány kiemelt tevékenységi területei.

Hálásan köszönjük, ha adójának 1%-át alapítványunk tevékenységeinek támogatására ajánlja fel!

Az Építő Kövek Alapítvány adószáma: 18138478-1-13

Sokan támogatják az alapítványt az 1%-on túl is adományukkal, mellyel bővítik a támogatási lehetőséget. Az alapítvány K&H banknál vezetett számlaszáma: 10403105-50526672-82811009

Zsigmond Károly
elnök

Szeretet szolgálattal – Szolgálat szeretettel Hírek a diakóniai szolgálatunkról

„Vénségetekig ugyanaz maradok, ősz korotokig én hordozlak! Én alkottalak, én viszlek, én hordozlak, én mentelek meg.” (Ézs.46,)

Másfél évvel ezelőtt kerültem a dunaharaszti református gyülekezetbe. Szeretettel fogadtak, egy kedves, idősebb asszony pedig lelki testvérévé fogadott, imádságos szívvel gondol rám, és ez nagy boldogság! Ha lehetőségem volt, örömmel vettem részt a gyülekezet mindennapi életében is. Külön megtiszteltetés volt számomra, hogy meghívást kaptam a diakóniai (szeretetszolgálati) munkához. Kora tavasszal beszélt egy néhány fős segítő csapat Nt. Faragó Csaba lelkipásztorunk és Iván Edit testvérünk vezetésével arról, milyen segítségre lehet szüksége a gyülekezetnek. Kiderült, elsősorban azon idős Testvérek gondját szeretnénk megoldani, akik nem tudnak, de szeretnének eljönni a vasárnapi istentiszteletre vagy más alkalmainkra. Ezt a szolgálatot néhány, autóval rendelkezésre álló Testvérünk vette, veszi a vállára. De lehet ez a segítség pl. bevásárlás, telefonos beszélgetés, megkeresés, látogatás is, és az Úrvacsora otthon történő vétele.

Ha bármilyen kérdés felmerül, vagy bárki tudomására jut, hogy segítségre szorul gyülekezetünkben valaki, a következő telefonszámokon kaphat segítséget lehetőségeink szerint: Iván Edit: 0670/771-6550, és a Lelkészi Hivatal: 0630/477-5319, továbbá szeretettel várjuk a körünkbe azokat, akik készséget éreznek erre a szolgálatra, és kérjük, minél többen éljenek ezzel a lehetőséggel, erősítve dunaharaszti református gyülekezetünket.

Szabó Borbála Eszter

„Íme, újat cselekszem, most készül. Nem tudjátok még? Igen, a pusztában utat szerzek és a kietlenben folyóvizeket. Dicsőíteni fog engem a mező vada, hogy vizet szereztem a pusztában, a kietlenben folyóvizeket, hogy választott népemnek inni adjak. A nép, amelyet magamnak alkottam, hirdesse dicséretemet!” (Iz.43:19-21)

A magyarországi Bárka közösség alapításának története / 2.

Így visszatekintve is hálás vagyok Istennek, hogy részesei, szemlélői, tanúi lehettünk annak a csodának, ahogyan Isten „választott népének” utat nyitott!

Azért a néhány emberért – akik a Bárkába kerültek, akik a társadalom szemében semmik, félreállítottak, megaláztak, a szüleik által elhagyatottak voltak, akiknek nyomoráért már senki nem szólt – Ő mindent megmozdított! Isten a sérült, elhagyatott embert is a saját népének, tulajdonának tartja. Mindent megtesz érte, mert értékes a szemében, és szereti, mint a jó Pásztor az egyetlen elveszett századikat! Ha számba vesszük, hogy a néhány „kiválasztottért” – az elmúlt 24 év alatt – Isten hány száz embert mozdított meg, indított el, formált át, vont közel „népéhez” és Önmagához... hogyan formálta a közgondolkodást, a sérült emberhez való hozzáállást...hálásak lehetünk! Isten csak annyit kért cserébe, hogy ez a „nép”, ez a közösség hirdesse dicséretét! Hogyan? Úgy, hogy engedelmesek maradnak, hitelesen, tisztán töltik be hivatásukat!

Kísérjük végig, dióhéjban, hogyan bontakozott ki Isten ígérete, hogyan nyitott utakat a pusztában, hogyan „ítátt” bennünket!

1989-90-ben – amikor még minden láthatatlan volt, kézzel nem fogható – a pusztában éreztük magunkat minden tekintetben... Isten ígérete nyomán azonban egy mély remény, bizalom és imádság kötött össze minket, azt a kis kört, akikből az elkötelezett segítők, a Bárka vezetőségi tagok, barátok váltak.

1990 őszén megalakult a Bárka Tanács. Tagjai megteremtették a Bárka működésének jogi feltételeit: a Bárka Egyesület és a Bárka Alapítvány létrehozásával. A szakmai tudás mellett az emberi tisztesség, a sérült emberek iránti tisztelet, szeretet, az ügyekben való elkötelezettség, tapasztaltság legalább olyan lényeges volt! A pusztában lassan megnyíltak a folyók! Amikor a tagok felkérésére került a sor, Isten már előkészítette a szívükben az IGEN-t. Kamilla – az első kuratóriumi elnök – a felkérésre rögtön igent mondott. *„Már régóta imádkozom azért, hogy megértem, hol van szükség rám.”* – mondta. Nagyon hálás vagyok a Bárka Tanács e kis csapatáért, akikkel éveken át egy akarattal együtt tudunk álmodni és dolgozni!

Ugyanebben az időben a leendő segítők köre is kialakult: Mari, Hédi, Rita, András személyében. A sérült emberekkel való hosszabbtávú elköteleződésre, egy keresztény közösség formálására, hiteles életre kaptak meghívót. A Bárka indulásáig néhányuknak még volt ideje, hogy tapasztalatot szerezzenek külföldi Bárka közösségekben. Tudtuk, hogy a középsúlyosan és súlyosan értelmileg akadályozott, családi háttérrel nem rendelkező fiatalok helyzete a 14. életévük betöltése, és a speciális iskolai tanulmányok elvégzése után teljesen kilátástalan volt. Régi, faluvégi, erdőszéli kastélyokat alakítottak át óriási 200-300 fős intézetekké. Egy-egy sérült fiatal kötődéseire, baráti kapcsolataira, korábbi gyökereire való tekintet nélkül – fel sem készítve őt az

„áttelepülésre” – váratlanul költöztették el korábbi helyéről, sokszor 100-300 km távolságra.

Olgi is ebbe a konkrét helyzetbe került! Budapesti barátaitól elszakítva, nyaralás ürügyén, egyik nap 300 km-rel távolabbra vitték. Mikor felismerte, hogy véglegesen elszakadt mindenkitől, akit szeretett, mélységes depresszióba zuhant. Csak aludt és evett. Semmilyen elfoglaltságot nem adtak számára. Egy volt a több száz piros tréningruhas lakó közül. Egész nap kinn ültek a folyosón, a tv-t nézték, vagy a falat. Többségük annyi nyugtatót kapott, hogy ne legyen „probléma” velük.

Ez a konkrét tapasztalat vezetett bennünket arra, hogy felvételi kritériumként megfogalmazzuk a következőket: egész életünkben közösséget kívánunk vállalni olyan családi háttér nélkül, állami gondozásban felnőtt, önálló életvitelre nem képes, középsúlyos értelmi fogyatékos emberekkel, akik peremhelyzetbe kerültek, és a társadalom szemében is a legkitaszítottabbak, legnemkívánatosabbak!

Tudtuk jól, hogy mi nem oldhatjuk meg e társadalmi méretű problémát, de hittük, hogy a Bárka egy olyan hely lesz, amely kicsinysege ellenére sugározhat, sokakat vonzhat, szemléletet változtathat, hasonló kezdeményezésekre bátoríthat.

Rengetegen jelentkeztek családokból, de muszáj volt ragaszkodnunk eredeti inspirációnkhoz. Így is szinte lehetetlen volt a döntés. Rá kellett hagyatkoznunk Isten vezetésére. Hittük, hogy nem keresgélünk kell, csak nyitott szívvel járni közöttük.

Olgi meglátogatása közben rátaláltunk egy régi intézeti társára, Nikire, aki a sok gyógyszerrel kétségbeejtő állapotba került. Tudtuk, hogy szívproblémája miatt, ilyen körülmények között veszélyben van az élete. Egyértelmű volt, hogy ő lesz a második lakó!

Egy régi ismerős intézetből is jelezték, hogy szívesen látnak bennünket. Itt szólított meg minket Kriszti. Egy nagy teremben töltötte a napjait, 20-25 fiatallal összezsúfolva. Talán mi észre sem vettük volna Krisztit, olyan pici és törékeny volt a többiek között. A terem egyik sarkában ült, s üveggyöngyeit nézegette a napfény felé emelve. Ha a társai közelítettek hozzá, ő behúzta a nyakát, összegömbölyödött és látszott rajta, hogy fél. Egyszer csak felállt, odajött hozzánk, kézen fogott, s átvezetett az ágyakkal teli nagy hálóterembe. Ott egyetlen vaságy volt az övé. Odavezetett. Felemelte a takaróját, s az alatta összegyűjtött összes kincset: a sok kavicsot, magot, gyöngyöt mind egyenként megmutatta nekünk. Úgy éreztük, Kriszti minden kincset elének tárta. Ezt nem lehetett válasz nélkül hagyni! Gondozói szerint Kriszti korábban soha nem kezdeményezett kapcsolatot még a közvetlen környezetével sem. Isten itt megnyitott egy szívet! Ő lett a hat bentlakóból a harmadik!

A lakók kiválasztása hosszú folyamat volt. A leendő
(folytatás a 6. oldalon)

segítőkkel rendszeresen látogattuk őket, sokszor belefolyva az intézet életébe.

1990 nyarán felgyorsult a ház keresése. Az otthon kiválasztásában több fő szempont szerepelt. Legyen Budapest közelében, mert többségünk ott élt, legyen beépülve egy község lakóközösségébe, legyen alkalmas mozgássérült személy fogadására is. Legyen megfelelő méretű 6-8 sérült lakó és 5 segítő számára. Ami a legfontosabb volt, hogy megérezzük: az adott lakóközösség nyitott a befogadásunkra! Végül hirdetés által találtunk rá az Arany János utcai félig kész házra, amely ideálisnak tűnt egy közösség számára. Senkit sem ismertünk Dunaharaszttiban. Fontos kérdés volt, hogy vajon szükség van-e itt ránk? Nyitott szívekre, kezekre találunk-e? Néhány fontos látogatást tettünk: a polgármesternél, a katolikus papnál, a református lelkésznél, a szomszédoknál. Mindenütt nyitottan, szeretettel fogadtak! A legnagyobb nehézségünk, hogy nem volt pénzünk a ház megvételére. Visszagondolva, kívülről nézve örültség, vakmerőség, nagy merészség volt, hogy tárgyalni kezdtünk a tulajdonossal, de egy belső biztonság, bizonyosság, Isten ígérete éltetett és bátorított! Ez az alapítás az Ő műve, az Ő ígérete, hogy a „pusztában folyókat nyit” – ebben rendíthetetlenül bíztunk! Tényleg a pusztában voltunk! ... Rövid időn belül fizetnünk kellett. Az Egyesület számlájára kevés pénz érkezett még. A legelső adományozó egy nyugdíjas tanítónő volt, aki 200 Ft-ot küldött! Szívszorító tapasztalat, hogy általában nem a gazdagok adományoztak, hanem a diákok, az idős és egyszerű emberek, amit nagyon becsültünk!

A fizetési határidő előtti napokban egy üzenet érkezett. Egy sérült gyermek édesapja valahol Európában, pontosan ebben az időben ajándékozta meg a Nemzetközi Bárkát, a következő feltétellel: ha jelenleg indul valahol egy új Bárka közösség, annak szánja! Nagyon ledöbbsentünk, hogy ez a felajánlott összeg a mi házunk ára volt! Ebben Isten hűségének jelét láttuk! Ma is, valahányszor átlépek a ház küszöbét, mindig megrendülök! Ő szerető és gondoskodó Isten, megtartja ígéretét!

Egy építész barátunk felajánlotta az átalakítás tervének elkészítését. Az átalakítás, beépítés még egy év várakozást igényelt a lakók befogadásának szempontjából...

Az alapítás ideje egybeesett a rendszerváltással. A kommunista rendszer éppen ekkor ért véget, s a humánusabb szemléletmód már nem volt üldözendő. Az ember nyíltan vállalhatta kereszténységét és a sérült emberekkel kapcsolatos szemléletét. Mivel a Bárka volt az első közösségi, lakóotthoni kezdeményezés, alapítás, értelmileg sérült fiatalok számára, így többen melénk álltak az új kormányzatból.

Egy igazi, Istentől kapott ajándéknak tartottuk – amit emberi ésszel nem lehetett volna megtervezni –, hogy az újonnan megválasztott népjóléti miniszterrel, még minisztersége előtt, egy teamben szervezhettük Jean Vanier lelkigyakorlatát. A minisztérium anyagi támogatásával tudtuk befejezni a lakóotthon átalakítását.

1990. december 1-én költöztem ki a félig kész házba. Emlékszem, aznap kezdett hullani a hó, ott ültem egyedül egy üres házban, egy ismeretlen községben a holmik tetején. Olyan képtelenségnek tűnt mindez! Már majdnem elkeseredtem, amikor a szomszéd Sárika néni (Sándor Jánosné) kopogott be kezében egy tálca finom

süteménnyel. Olyan volt ő nekem akkor, mintha anygialal találkoztam volna!

Néhány héttel később a leendő házfelelős: Kovács Mari is megérkezett. Romok között éltünk sokáig. Mari dolgozott és tanult, én teljes időben a Bárka ügyeivel foglalkoztam, az építést felügyeltem.

A nehéz körülmények ellenére célunk a lakókörnyezettel való kapcsolat-teremtés, kapcsolatépítés volt. A szomszédokkal meleg baráti viszonyba kerültünk, sokat segítettek, és lassan oszlott bennünk az előítéletek által épített félelem. Még a sérült barátaink odaköltözése előtt a legközelebbi szomszéd kerítést kezdett építeni a két ház közé, s a következőket mondta: „Ha rendeselek lesznek, egy kis kapu a kerítésen mindig nyitva áll majd!” Tényleg mindig nyitva állt, ők lettek a legjobb barátaink!

Emlékszem arra a napra, amikor Olginak először mutattuk meg a házat. Csak állt sokáig a kapu előtt és nézte... Hosszú idő után csak ennyit mondott: „Hát ez gyönyörű! Ez az én otthonom is? Végleg?” Eszembe jutottak Olgi korábbi szép házrajzai. Olgi végleges otthont kapott! Isten megnyitotta folyóit!

A dunaharaszti egyházközösségekkel való kapcsolatunk egyre személyesebb lett. Nagyon fontos volt ez számunkra, hiszen a református és a katolikus egyházban gyökereztünk. Arról álmodtunk és imádkoztunk, hogy a Bárka olyan hely legyen, ahol megélhetjük Krisztusban való egységünket. Nem teologizálva, de a hétköznapiakban, sérült barátaink mellett! Annak jelévé válni, hogy egymás szeretete, tisztelete, kölcsönös elfogadása nem fenyegető, hanem áldás lehet!

Emlékszem az első haraszti karácsonyunkra 1990. telén! Olgi és még néhány barátunk ünnepelni jött hozzánk. Szenteste volt. Úgy terveztük, hogy aznap este Istentiszteletre megyünk. Elindultunk a templom felé. Már sötétedett, s gyanús sötétség vette körül a templomot is. Nem szűrődött ki fény, a kapu zárva volt. Becsöngöttünk a tiszteletes úrhoz. „Egy órája befejeződött az Istentisztelet!” – mondta. Végignézett rajtunk, aztán szélesre tárta a karját, majd a templom kapuját is, és a következőt mondta: „Jöjjenek be, ünnepeljünk együtt!” Tibor bácsitól később is sok szeretetet kaptunk, s az egész gyülekezettől. Szeretnék köszönetet mondani a gyülekezet minden tagjának, hiszen olyan nagy szeretettel fogadtak bennünket! Sok-sok kapcsolat, barátság alakult, ami megalapozta a Bárka református tagjainak beilleszkedését.

Ahhoz, hogy az értelmében akadályozott ember valódi Isten-kapcsolatot alakíthasson ki, gyakorolnia kell hitét. Szüksége van arra, hogy az egyház közösségén belül is találkozzon Istennel. A kapcsolat kölcsönös. Nemcsak a sérült ember talál otthonra az egyházközösségben, de az az egyházközösség, amelyik befogadja őt, gazdagabb lesz Istentiszteletében.

Isten Lelke akkoriban biztosan átfújt Dunaharaszttin. Azt kívánom, hogy ma is nyisson utat a pusztában, embertől emberig, lélektől lélekig egymás felé és Önmaga felé!

Draskóczy Ildikó

Legszebb a lelkészi szolgálatban a tanítás és a közös beszélgetések az Úr dolgairól

Pető Gergő vagyok, 23 éves és jelenleg a Károli Gáspár Egyetem Hittudományi Karának hatodéves hallgatója. A hatodéves képzés előtt Nagytétényben éltem szüleimmel és testvéremmel. A budafoki gyülekezetbe jártam, ahol Nagy Péter a jelenlegi vezető lelkész. Az általános iskolai tanulmányaimat a budafoki Kossuth Lajos iskolában végeztem, gimnáziumba a Baár-Madasba jártam. Szüleim hitben neveltek fel. Rendszeresen jártunk vasárnaponként templomba. Az általános iskolában pedig azon kevés gyerekek közé tartoztam, akik jártak az akkor még nem kötelező hittan órákra. Mindig is szerettem ezeket az órákat, a különféle bibliai történeteket, és hála Istennek olyan osztályom volt általános iskolában, ahol nem származott hátrányom keresztyén hitemből. Már kilencedik osztályba jártam, amikor konfirmáltam, és számomra ez egy pozitív élmény volt. Hála Istennek értettem miről szól ez az egész, és a helyzet komolyságához méltóan tudtam megélni mind a képzést, mind a vizsgát. A tizenkettedikes pályaválasztásig nem is jött szóba egyszer sem, hogy lelkészként szeretnék szolgálni. A térképészet mellett vetődött fel, hogy mi lenne, ha megpróbálnám. Végül mindkét képzésre beadtam a jelentkezésemet, a teológián alkalmasnak találtak, és az ELTE-re is felvettek geográfusnak. Ennél a

pontnál kezdődött el az a folyamat, ami miatt én most ott tartok, ahol. Igazság szerint a legrövidebben úgy tudnám ezt összefoglalni, hogy Isten szép lassan becsukta az összes olyan ajtót, amit én próbáltam nyitva tartani. A két képzés közül a teológiát kezdtem el előbb, mert ott jobb volt a társaság, és emberközelibbnek tűnt az egyetem. A geográfusképzést szüneteltettem, majd ott is hagytam. Aztán, amikor újra akartam kezdeni immár térképészként, aztán ismét újra földrajztanárnaként, már nem volt ezekre úgy lehetőségem, ahogy én azt tizenkettedikes koromban elterveztem, és nem is kezdtem el egyiket sem. Viszont rengeteget tudtam imádkozni és beszélgetni lelkészekkel valamint évfolyamtársaimmal erről a dolgról, amiért nagyon hálás vagyok, és ezek mind erősítettek az elmúlt hosszú öt év alatt. Amit a legszebbnek tartok a lelkészi szolgálatban, az a tanítás és a közös beszélgetések az Úr dolgairól és azoknak a mindennapi életre való alkalmazásáról. Még mindig megdöbben az, hogy a világ általában mindig olyan dolgokat "fedez fel", amit a Bibliában már rég leírtak. Bemutatkozásomat egyik kedvenc, a Bibliában sok helyen megfogalmazott gondolattal zárom: „Istenben, akinek igéjét dicsérem, Istenben bízom, nem félek, ember mit árthat nekem?!” /Zsolt 56:5/

Fényképes beszámoló a konfirmandusok mátraházi kirándulásáról (2015. október 10-11.)

REFISZ nyári tábor - avagy a „harc”

Gyülekezetünkben heten indultunk útnak egy augusztusi délelőttön Balatonszárszóra, a REFISZ nyári táborába. A tábor témája igen aktuális volt mindannyiunk számára, hiszen a belső tusakodásainkról, a mindennapos és nem mindennapos küzdelmeinkről szolt.

Különbéle előadásokat, áhítatokat, bizonyágtételeket hallgattunk ebben a témában. Eközben saját korosztályunkkal való csoportbeszélgetéseken mélyíthettük tovább gondolatainkat, tapasztalatainkat, erősíthettük egymást, elmondhattuk nehézségeinket.

Beszélgattunk az Istennel való kapcsolatunk küzdelmeiről, önmagunk elfogadásáról, hisz Isten a saját képésára teremtett mindannyiunkat, így mi is egyen-

egyenként nagyon értékesek és pótolhatatlanok vagyunk Neki. Nem utolsó sorban beszélgettünk a párválasztásbeli vívódásainkról, Isten akaratának a beteljesedéséről.

Ezeken a programokon kívül külféle műhelyeken, és délutánonként a láthatatlan színházon, filmklubbon, imaösvényen és külféle sportbajnokságokon (mint foci, röplabda, kosárlabda, sakk, ping-pong) vehettünk részt.

Nagyon tartalmas és áldott volt ez a hét, azt hiszem, minden résztvevő nevében mondhatom, hogy nagyon jól éreztük magunkat, és jövőre is ott leszünk.

Bényi Eszter

Könyvajánló

Gyökössy Endre – Az Áldott Orvos rendelőjében

„Mert én, az Úr vagyok, a te gyógyítód” (2Móz 15)

Templomunkba lépve az üdvözlések után máris a könyvterjesztési asztalnál nézegetjük, mit lehet olvasni, átnézzük, megvettük-e már az aktuális üdvözlőlapokat stb. Itt látjuk sorakozni dr. Gyökössy Endre munkáinak gazdag választékát is. Közülük most „Az Áldott Orvos rendelőjében” című könyvét (Szent Gellért Kiadó) ajánlom figyelmükbe.

Orvos? Rendelő? Esetleg beutaló szakrendelésre? Ilyen helyekre nem szívesen megyünk – ekkor már betegek vagyunk, fájdalom, láz, és sok más nyavalya gyötör bennünket. Szorongva, félve, ugyanakkor reménykedve is indulunk a rendelőbe, bízva az orvos segítségében. De vajon a szerző ebben a kis könyvében kihez, milyen tünetekkel, melyik rendelőbe küldi a beteget? Van ott is szakrendelés, kapunk leletet, ellátnak tanácsokkal a felépüléshez, a teljes gyógyuláshoz? Igen, dr. Gyökössy Endre – sokaknak Bandi bácsi – most Áldott orvosunk, Jézus Krisztus rendelőjébe visz bennünket, és lám, ott is van többek között vérvétel, szem- és szívvizsgálat, majd lelet, jó tanácsok. Hogyan? És meg lehet gyógyulni is? Oda is ennek reményében, Őbenne bízva-bízávan megyünk? Nos, erről olvashatnak ebben a könyvben. A könyvborító választáson is csak ámulhatunk: az ott ábrázolt csoda is Tőle van...

Az olvasáshoz sok gondolatot, alázatos figyelmet kívánok, hálát adva e könyv megjelenéséért!

„Az Úr megnyitja a vakok szemeit, az Úr felegyenesíti a görnyedezőket” (Zsolt.146,8)

/A könyv megvásárolható a templomunkban, a Szent Gellért Könyvesboltban, 1053 Bp., Kossuth L.u.1. Egyéb elérhetőség, e-mail: [@szentgellertkiado.hu](mailto:>@szentgellertkiado.hu), sms.: 06/20 92 888 88, és akinek már van, kölcsön adhatja, ajánlhatja a Testvéreknek./

Szabó Borbála Eszter

„Az emberekben nagyfokú a félelem”

A kereszténység elesettsége vagy gyengesége nem a migránsáradattal kezdődött, hanem a szekularizációval és a hitvesztéssel, ami már sokkal korábban bekövetkezett – véli **Fekete Károly tiszántúli püspök**. A januárban beiktatott egyházvezetőt a menekültválságról, a kárpátaljai helyzetről és megválasztásáról kérdezte a Magyar Nemzet újságírója. (...)

Várnak útmutatást a hívek az egyháztól a menekültkérdésben?

Amíg a saját bőrükön nem érzékelik, addig a kérdés eltörpül a keleti régió gondolatai mellett. Ugyanakkor az emberekben nagyfokú a félelem, illetve tanácstalanság azzal kapcsolatban, hogy amit tapasztalnak, még csak a kezdet-e? Mi lesz ezután? Fokozódik-e a helyzet? Leginkább a migránsok száma ad okot az aggodalmakra, valamint az európai tanácstalanság, ami a tőlünk sokkal tehetősebb országok részéről tapasztalható.

Mit válaszolnak a felvetésekre a lelkészek?

Úgy vélem, a legfontosabb, hogy a migráció törvényes keretek között bonyolódjon le. Nem kell biztonságpolitikai szakértőnek lenni, hogy megállapítsuk: ha valaki szeretne kitörni a maga lehetetlen körülményei közül, annak regisztrációval egybekötve kell ezt tennie. Így szerezhet bizalmat maga iránt, és nem hozza azokat lehetetlen helyzetbe, akik egyébként segítőkészen állnának hozzá. A 20. század során ugyanezt várták el a magyar menekültektől is.

Ön szerint fenyegeti az iszlámhitű migránsáradat a keresztény Európát?

A kereszténységet ezer veszély fenyegeti, ezek közül az egyik jelentős a mohamedánok beáramlása. A kereszténység elesettsége vagy gyengesége azonban nem ezzel a folyamattal indult, hanem a szekularizációval, a hitvesztéssel, ami már korábban bekövetkezett. Számunkra ennek felrázó hatásúnak kell lenni, hogy azt az öntudatot, ami még megvan, úgy erősítsük meg, hogy a hitünket nem adjuk föl. Meg kellene becsülnünk azt a hittartalmat, amit a kereszténység adott Európának, ez az egyetlen esély, hogy meg tudjunk itt maradni. Bízom abban, hogy a gyökerek, amik eddig bennünket, magyar keresztényeket megtartottak, olyan mélyen vannak, hogy nem morzsolnak fel bennünket. Németországban azonban a vendégmunkások megmaradtak zárt csoportban. Kérdés, mekkora embermennyiség szeretne zárt közösségben megmaradni a jövőben, illetve születik-e olyan missziós hevület bennük, hogy a keresztény Európát iszlám hitre térítsék? Az biztos, nem elegendő az iszlám negatívumairól beszélni, hiszen hitfelfogás áll majd szemben egy másik hitfelfogással. Nekünk a keresztény hittudatot kell megerősíteni kereszténységünk megőrzéséért.

Bagdy Emőke pszichológus szerint a konzumkultúra korszakában élünk. Szembe lehet-e állítani a pénz uralta nyugati civilizációt egy fanatikus hittel?

A keresztény hit válsága korábban megkezdődött, de a konzumkultúra, ami nem hitet, hanem egy másfajta jólétet kínál, háttérbe szorította az Isten-kérdést. Ám még ez sem jelentett olyan látványos válságot, mint amikor megjelent egy másfajta hit. Azaz eddig nem a hit versengett a hittel, hanem a hit a pénzzel és a gyakorlati materializmussal, az anyagiassággal. Az iszlám tanítása ezzel szemben feszebb rendet jelent, hogy ezt ki vállalja, ki nem, ma még nem tudható. Az, hogy a hitet alapjaiban kikezdő, „kétkeldek, tehát vagyok” gondolat szembe tud-e majd szállni a masszív, nem kétkedő, a teljes embert és mentalitást kívánó hitrendszerrel, az iszlámmal, nagy kérdés.

Egy minapi hír szerint Szaúd-Arábia – hogy az ön szóhasználatával éljek – masszív hitű mohamedánjai kétszáz minden száz migráns után mecsetet építeni – Németországban. Úgy tűnik nemcsak a hitük masszív, terveik is vannak.

Ez mindenképpen egy jelzés, ez tény.

Miközben azt is tudjuk, hogy a gazdag, hasonló vallású öböl menti országok nem fogadnak be menekülteket, még ha mást is kommunikálnak.

Mint teológusember, ezeken a híreken nem tudok aggodalom nélkül továbblépni.

Milyen szerepe lehet ebben a helyzetben a (református) egyháznak?

Amit a kereszténység vall, hogy az élet egyszeri és visszahozhatatlan isteni érték számunkra, s nem feltétlen a másik ember életének a kioltásával tud előrébb jutni, érdemeket szerezni, felerősítendő téma. Ez éppen a protestáns etikában fogalmazódik meg legmarkánsabban. Ezeket a törvényeket nekünk hirdetni és megélni kell ahhoz, hogy azt a túlhajtott fanatizmust le tudjuk győzni, amivel az iszlám közösség operál. Meg kell ismertetnünk azokat az iszlám tanításokat, amelyek reánk nézve nem veszélyesek, illetve mik azok az irányzatok, amelyek még az iszlámon belül is bírálatot kapnak. Ki kell viszont gyorsan derülnie: a menekülés mögött a megmaradni akarás vagy a hódító szándék húzódik-e meg, mert ez egyáltalán nem mindegy.

Annak fényében különösen nem, hogy a hírek szerint iszlám terroristák már tagokat toboroznak a migránsok körében. Tart a terrorveszély növekedésétől?

Igazából ama nevezetes szeptember 11. óta folyamatosan fennáll a veszély. De ha erre gondolkodnék, nem mennék ki az utcára. Megbénulna az életünk. De itt jön be a keresztény hit, hogy nekünk a gondviselő Isten még mindig tényező. Az öszszekuszálódott szálak között az ember e hittel teszi a dolgát, hogy Isten akarata nélkül nem történhet velünk semmi. Ez az a reménység, ami ilyen rendezetlen helyzetben is erőt ad, miközben rengeteg aggodalom van bennünk.

Talán túl transzcendensnek tűnik a kérdés, de ön szerint feltételezhető, hogy mindez, ami történik manapság, Isten figyelmeztető jele a kereszténységnek?

Ez talán már több is, mint jel, olyan következmény, amelyre együtt kell választ találnunk. Ha keresztény teológusként gondolkodom erről, akkor nemcsak ez az újkori népvándorlás az intő jel, hanem az ökológiai válság is. A keresztény gyökerű jóléti társadalmak évszázadok óta a gyengébb nemzetek, a más kontinensen élők kizsákmányolása, kiskorúságban tartása, a belőlük való élés árán jutottak oda, hogy jobban élnek. Nagyon nagy többség esett áldozatul egy vékony rétegnek, amely túlságosan világhatalmi pozícióba került, nos ez nem maradhat következmények nélkül. Nagyon régóta akkumulálódnak a bűnök, és nem ez a generáció halmozta fel, hanem évszázadok nemzedékei. Az egy húron pendülésből kevesen húztak hasznot, most pedig nagyon sokan szenvedik el, és értetlenkednek tehetetlenségükben. Jelzést kaptunk: felborult a világ egyensúlya, s ez etikai kérdés, legalább annyira, mint, hogy leadom-e a minimális információt magamról, ha menekült vagyok. Sok van a rovásunkon, amit hajlamosak vagyunk elhessegetni magunktól, mert ebbe bele kellene gondolnunk. Meg kellene fordulnia gondolkodásunknak, gazdasági felfogásunknak, a népek ranglétráját kialakító igyekezetünknek, hiszen Európában volt tapasztalat arról, hogy amikor rangsorok alakultak ki népek között, az mindig megbosszulta magát, és gyalázatot hozott. S ami a legrettenetesebb, hogy nem tanulunk a korábbiakból. A sok nem tanulás árát pedig épp a mi nemzedékünk fizeti meg, most pedig, ha visszatekinünk a történelemben, minden generáció kapott valami figyelmeztetést. A kereszténységnek többet kell tenni az egyensúlyi helyzet visszanyeréséért. Ugyanakkor az sem lehet, hogy a globális válságjelekre csak az egyház válaszoljon, attól ma már több kell: világméretű változás és világméretű összefogás. (...)

(részlet Velkei Tamás interjúból / mno.hu)

RENDSZERES GYŰLEKEZETI ALKALMAINK

Vasárnap	8.30 óra	Gyülekezeti énekkar
Vasárnap	9 óra	Gyülekezeti imaközösség
Vasárnap	10 óra	Felnőtt- és gyermekistentisztelet
Hétfő	15-18 óra	Hivatali idő
Hétfő	19 óra	Gyülekezeti énekkar
Szerda	10-12 óra	Hivatali idő
Csütörtök	10-12 óra	Hivatali idő
Csütörtök	18.30 óra	Gyülekezeti bibliaóra
Péntek	17 óra	Konfirmációs óra az első évfolyamosoknak
Péntek	18 óra	Konfirmációs óra a második évfolyamosoknak
Péntek	18.30 óra	Ifjúsági óra

ISTENTISZTELETEK, ALKALMAK

Október

31. 17.00 óra Ökumenikus reformációi ünnepség
Helyszín: Református templom

November

1. 10.00 óra Úrvacsorás istentisztelet
15. 15.30 óra Előadás a gyereknevelésről: Az óvodáskor csodái
21. 9.00 óra Ifjúsági csendesnap a Református Fiatalok Szövetségének szolgálatával
22. 10.00 óra Családi istentisztelet- születésnaposok köszöntése
29. 10.00 óra Advent első vasárnapja – úrvacsorás istentisztelet, konfirmáltak vasárnapja

December

4. 18.00 óra Adventi est – Sudár Annamária és Török Máté „Fénnyel teli téli sötét” c. műsora
6. 10.00 óra Advent második vasárnapja (gyászoló családok vasárnapja)
13. 10.00 óra Advent harmadik vasárnapja (fiatal házások vasárnapja)
19. 15.00 óra Idősek karácsonya
20. 10.00 óra Advent negyedik vasárnapja (keresztelős családok vasárnapja)
20. 16.00 óra Gyerekek karácsonyi ünnepsége
24. 17.00 óra Szentesti áhítat
25. 10.00 óra Karácsonyi úrvacsorás istentisztelet
26. 10.00 óra Karácsonyi úrvacsorás istentisztelet
31. 17.00 óra Óévi istentisztelet

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól!”
/Példabeszédek 22,6/

NEVELNI MUSZÁJ!

című, gyermeknevelésről szóló interaktív előadás sorozatra hívunk minden kedves szülőt, nagyszülőt!

Időpontok:

15:30-17:30 (vasárnap délutánonként)
2015. október 18. Születéstől az óvodáig
november 15. Az óvodáskor csodái
2016. február 21. Iskolás vagyok!
március 20. A kamaszkor rejtelmei

Az előadások után lehetőség lesz kérdések feltevésére is.
A fő témához kapcsolódó, előzetes kérdéseiket az emoke.f.s@gmail.com e-mail címre várjuk (legkésőbb egy héttel az előadás előtt).

Helyszín:

Dunaharaszti Református Egyházközség gyülekezeti terme (Rákóczi u. 21.)
Az előadás ideje alatt gyerekeknek külön foglalkozást nem tartunk. Azoknak a gyerekeknek, akiknek szülei nem tudják a felügyeletet otthon megoldani, mesefilmet vetítünk.

Előadó:
Kulcsárné Dr. Papp Enikő
pszichológus,
főiskolai docens,
gyakorló anya
és nagymama

REFORMÁTUS TEMPLOM
Dunaharaszti, Rákóczi u. 21.

ADVENTI EST

december 4.

18.00 óra

Sudár Annamária

és Török Máté

Fénnyel teli téli sötét

A belépés díjtalan.

A gyülekezeti ház átépítési kölcsönének törlesztéséhez köszönettel fogadjuk hozzájárulását:

1000, 2000, 5000 forintos „téglajegy” megváltásával.

Szeretettel vár mindenkit a református gyülekezet és a szervező FIDU Egyesület.

Dunaharaszti Református Templom
Rákóczi út 21.
Lelkipásztor: Faragó Csaba (tel. 30 / 477-5319)
Honlap: www.dunaharasztireformatus.hu

Felelős kiadó: Faragó Csaba lelkész
Szerkesztő: Csáky Gyöngyi – Szerkesztőtársak: Draskóczy Ildikó, Faragóné Sárdy Emőke, Kemény Veronika, Szabó Borbála Eszter, Váci Gábor –
Tördelés, grafika: Csáky István – Korrektúra: Mucsi Eszter